

Archeologienota

Lommel, Gerard Mercatorstraat 8

PROGRAMMA VAN MAATREGELEN

2018L151

Historisch en Archeologisch Advies, Studies en Toegepast onderzoek

verwijzing: VAN DE KONIJNENBURG, R., (2018), Lommel, Gerard Mercatorstraat 8, archeologienota, HAAST-rapport 2018-70, Bree, D/2018/12654/70

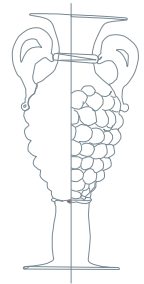
Rik van de Konijnenburg - Grauwe Torenwal 6/00/1, B-3960 Bree (BE) - Mob. 0496 209 018 - e-mail: rik@konijnenburg.com

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke wijze ook, zonder voorafgaandelijke schriftelijke toestemming van de uitgever.

Wettelijk depot: D/2018/12654/70

Copyright reserved. No part of this publication may be reproduced in any form, by print, photoprint, microfilm or any other means without the permission from the publisher.

Coverfoto: luchtfoto opname winter 2018 © geopunt.be

INHOUD

1. Beschrijvend gedeelte	p. 3
2. Bouwprogramma	p. 5
3. Resultaten van het bureauonderzoek	p. 6
4. Assessment van het terrein	p. 7
5. Gemotiveerd advies	p. 7
6. Lijst van de afbeeldingen	p. 8

1. Beschrijvend gedeelte

1.1. Administratieve gegevens

Projectcode	2018L151
Actoren	Rik van de Konijnenburg OE/ERK/Archeoloog/2015/00041
	D&a architecten / Derdaele
Locatie: Provincie	Limburg
Gemeente	Lommel
Deelgemeente	Lommel
Site	Gerard Mercatorstraat 8
Kadastrale gegevens	Lommel, afd. 1, sectie C, percelen 1437K49 en 1437C46
Oppervlakte onderzoeksgebied	15293,73 m ² (1 ha 52 a 93,73 ca)
Kadastraal percelenplan	Zie fig. 2
Topografische kaart	Zie fig. 3
Begindatum onderzoek	12/12/2018
Einddatum onderzoek	18/12/2018
Relevante termen thesauri OE	bureauonderzoek

Bounding Box:

Nr	X	Y
1	212143.848	212071.585
2	212091.984	212033.231
3	212117.122	211989.495
4	212271.949	211965.286
5	212305.794	212054.863
6	212228.853	212078.464
7	212172.635	212060.451

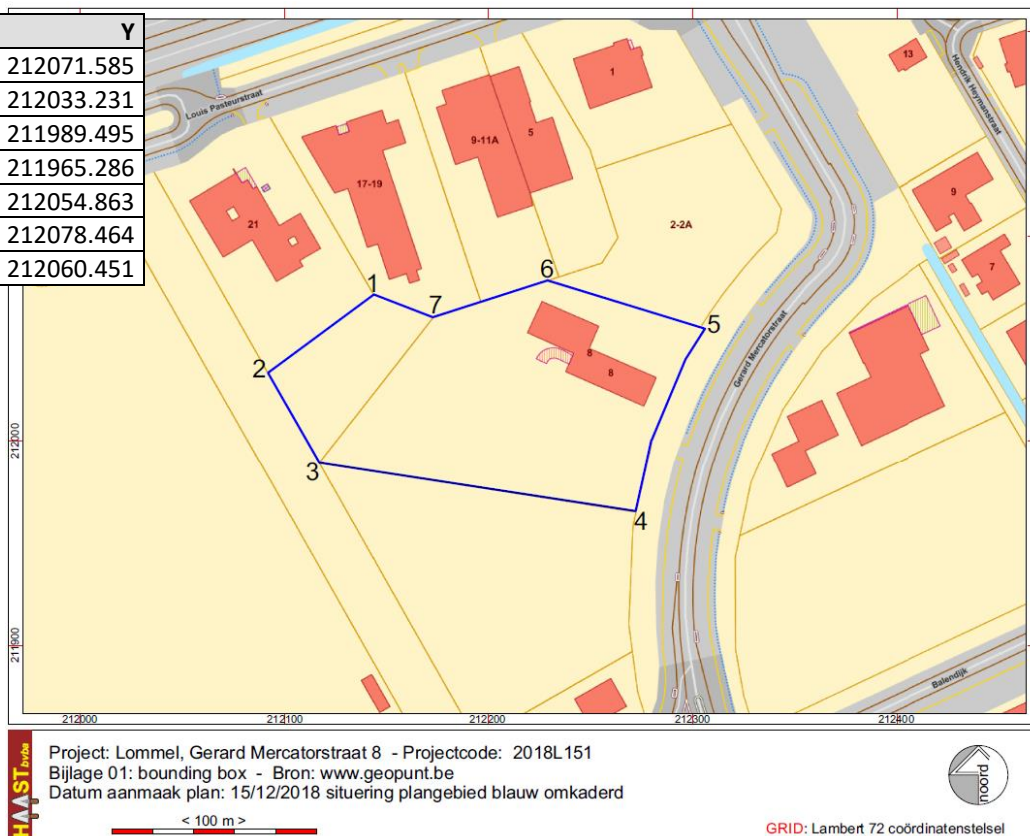

Fig. 1: Bounding Box

Kadastrale gegevens: Het terrein is kadastraal geregistreerd als Lommel, afd. 1, sectie C, percelen 1437K49 en 1437C46. De oppervlakte van perceel 1C1437K49 bedraagt 2.761 m², de oppervlakte van perceel 1C1437C46 bedraagt 12.532,73 m², de totale oppervlakte van het projectgebied bedraagt 15.293,73 m² (1 ha 52 a 93,73 ca).

Fig. 2: Kadastraal uittreksel dd. 13/12/2018 © cadgis viewer

2. Bouwprogramma

Het bouwprogramma omvat:

- De bouw van een industrieel gebouw met een grondoppervlak van 1817,885 m². Dat gebouw zal gefundeerd worden op funderingszolen van 1,25 x 1,25 m, die aangezet worden op vorstvrije diepte en stabiele ondergrond; minimaal 1.20 m onder het bestaande maaiveld. Er worden 53 dergelijke funderingsvoeten gemaakt.
- Er worden twee strookfunderingen gemaakt die eveneens aangezet worden op 1.20 m onder het maaiveld.
- Binnen het gebouw worden twee liftkokers gemaakt. De aanzet van de fundering van deze kokers wordt voorzien op een diepte van 1.40 m onder het bestaande maaiveld.
- De buitenaanleg omvat rijwegen, parkeerplaatsen en aanleg van een wadi
- Voor de rijwegen en parkeerplaatsen wordt een onderlaag voorzien bestaande uit grove steenslag, daarop een laag fijne steenslag en een afwerkingslaag in asphalt. De uit te graven diepte voor de omgevingsaanleg bedraagt 60 cm onder maaiveld.
- De wadi, aan te leggen in de zuidoosthoek van het gedeelte van perceel 1437c46 dat tot de bouwzone behoort, beslaat een oppervlakte van ca. 460 m² en zal uitgegraven worden tot een diepte van plusminus 1.60 m onder het huidige maaiveld.

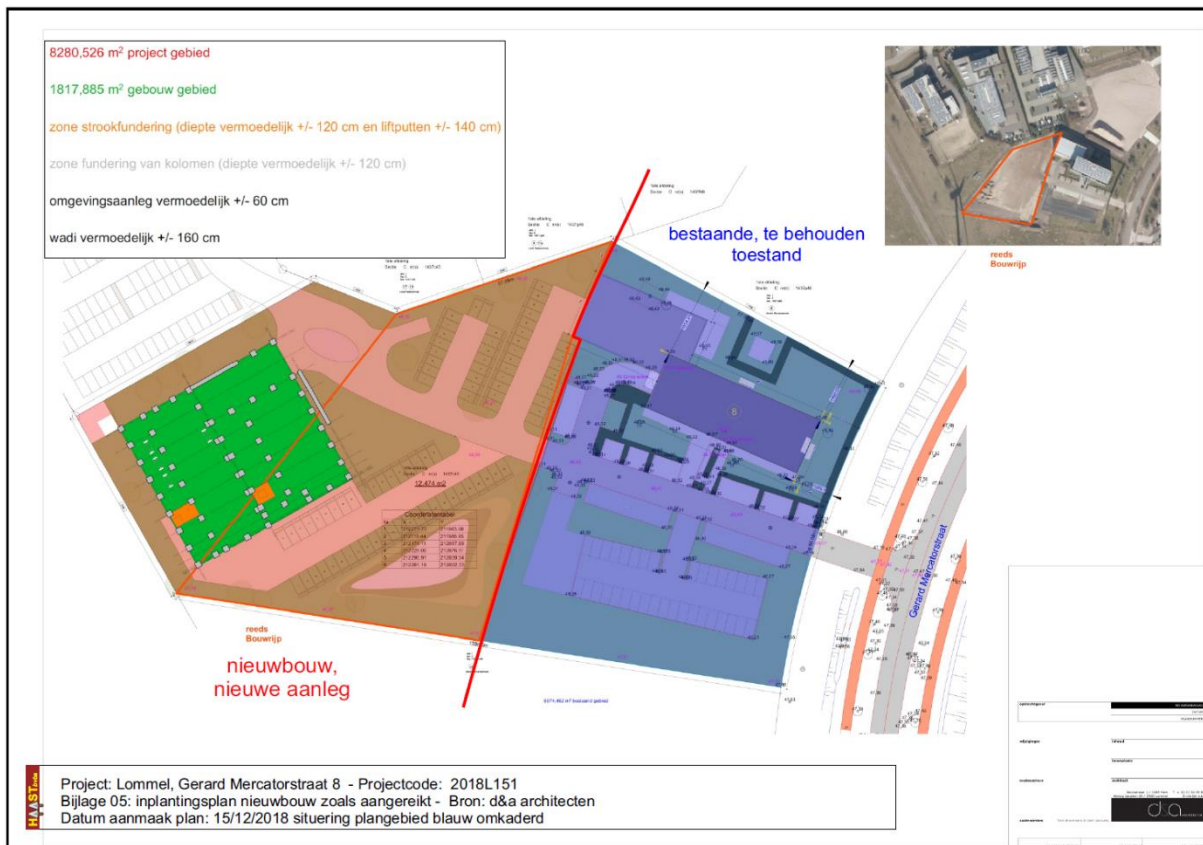

Fig. 3: Inplantingsplan nieuwbouw en buitenaanleg zoals aangereikt © d&a-architecten

3. Resultaten van het bureauonderzoek

Op de bodemkaarten (bijlage 8 en 9) is het gebied deels gekarteerd als Zag-bodem en deels als t-Zcg bodem. Beide bodemseries, zeer droge tot matig natte zandbodems met duidelijke ijzer en/of humus B horizont en terras op geringe of matige diepte. Deze zeer droge tot matig natte complexen **vertonen een uitgesproken microreliëf in een oud duinlandschap** waar zeer droge en matig natte, meestal Podzolen op korte afstand naast elkaar voorkomen. De gronden met dikke humeuze bovengrond kenmerken de matig natte lager gelegen delen. De eenheid is alleen geschikt voor droogteresistente naaldhoutsoorten.

Het uitgesproken microreliëf is echter volledig verdwenen en zelfs op oudere luchtfoto's niet meer herkenbaar (bijlage 20). Het terrein was vooraleer het ingericht werd als industriegebied in gebruik als landbouwgebied en midden 19de eeuw was een deel bedekt met naaldbomen.

Uit de historische kaarten (Degault, 1786, en Vandermaelen, 1846 – 1854, bijlagen 16 en 18) blijkt het terrein nog deel uit te maken van de *Dorper heyde*. Ten noorden en te zuiden komen duinformaties voor en enkele paden doorkruisen de heide. Dit landschap blijft bestaan tot midden 19de eeuw wanneer her en der naaldbossen worden aangeplant.

Uit de topografische kaart uit 1936 (bijlage 19) blijkt de oostzijde van het projectgebied, het gedeelte dat buiten de bouwzone valt, in gebruik te zijn voor aanplant van naaldhout, het oostelijk deel, de feitelijke bouwzone, is nog steeds heidegebied. Pas na WOII zal het terrein gedurende een halve eeuw gebruikt worden als akker om daarna opgenomen te worden in het industriegebied Balendijk.

Die evolutie, van woeste grond met een typisch microreliëf bestaande uit lage zandduintjes naar akkergebied en vervolgens industriegebied, gecombineerd met de huidige terreingesteldheid, een in functie van het industriegebied in de jaren 2000 al genivelleerd terrein, nu bouwrijp gemaakt terrein waarbij enkel recent afval verspreid over het terrein werd aangetroffen, er geen sporen van podzolizatie zijn en op luchtfoto's geen enkele aanwijzing te vinden is voor de aanwezigheid van bodemsporen, maakt dat het terrein archeologisch geen enkele kennisvermeerderende waarden meer zal opleveren.

Uit de waarnemingen op het terrein blijkt het projectgebied al bouwrijp te zijn gemaakt; afgegraven tot op de diepte voorzien voor de aanleg van parkeerplaatsen en wegenis, in de noordoostelijke hoek van het bouwterrein al terug aangevuld met grove steenslag, de zone waar het gebouw wordt gerealiseerd is al voorzien van een werf-en bouwzone met steenslag ophoging, veldprospectie leverde enkel (zeer) recent afval op samen met baksteengruis/gemalen bouwpuin. Ook op luchtfoto's waarop het grondverzet zichtbaar is voor het bouwrijp maken van een deel van het terrein zijn geen bodemsporen herkenbaar.

De toekomstige terreiningrepen zullen weinig of geen verdere verstoring veroorzaken aan eventueel aanwezig archeologisch erfgoed want, de bij het bouwrijp maken van het terrein, en

waarschijnlijk eerder al bij het in gebruik nemen als akker en/of de nivellering in functie van het industriegebied, zijn alle archeologische erfgoedwaarden, indien er nog aanwezig waren, al weggegraven of ernstig verstoord. Bovendien betreffen de toekomstige werken, nu het terrein al bouwrijp gemaakt is, een opvulling met aan te voeren grond met uitzondering van de te graven putten voor de funderingszolen, de strookfunderingen, de liftkokers en de wadi.

Gelet op bovenstaande is de kans onbestaande binnen heel het projectgebied nog archeologische sporen aan te treffen en dus is er geen enkele kans op kennisvermeerdering.

4. Assessment van het terrein

Er zijn in het landschap niet alleen indicaties maar ook aantoonbare aanwijzingen dat het terrein vergraven is. De bouwzone is volledig bouwrijp gemaakt, deels zelfs al terug opgehoogd en deel klaar gemaakt als bouw- en werfzone voor de bouw van een industrieel complex.

Het terrein is al bouwrijp gemaakt, enkel de uitgravingen voor de funderingsvoeten, de funderingsstroken en de aanleg van een wadi kunnen eventueel nog destructief zijn voor archeologische sporen, maar veldprospectie op het bouwrijp gemaakte terrein leverde geen enkele archeologische indicator op. Derhalve kunnen de geplande bouwwerken beschouwd worden als niet-destructief bij afwezigheid van archeologische sporen.

Het terrein behoorde tot midden 20ste eeuw tot het heidelandschap “De Dorperheide” en was gekend als “woeste grond”. Daarna werd het gedurende een halve eeuw gebruikt als landbouwgrond om vanaf begin 21ste eeuw opgenomen te worden in industriegebied.

5. Gemotiveerd besluit en advies

Op basis van de gegevens uit dit bureauonderzoek kan besloten worden dat het projectgebied met projectcode 2018L151, Lommel – Mercatorstraat 8, geen resultaten zal opleveren wat betreft archeologische kennisvermeerdering.

- Het terrein hoorde tot midden 20ste eeuw tot de woeste gronden die deel uitmaakten van de Dorperheide,
- Na WOII werd het projectgebied en omliggende percelen in gebruik genomen als akker waardoor het microreliëf, typisch voor het heidelandschap, verdween en het terrein genivelleerd werd,
- Begin 21ste eeuw werd het terrein een tweede keer genivelleerd in functie van de aanleg van het industriegebied,
- In het voorjaar van 2018 werd het projectgebied wat betreft de bouwzone volledig bouwrijpgemaakt waarbij oudere ophogingslagen en teelaarde volledig afgegraven werd, een deel van het terrein al klaargemaakt werd als bouw- en werfzone en een deel van het terrein terug opgehoogd werd met steenslag om te kunnen gebruiken als parking,
- Op luchtfoto's gemaakt tijdens het bouwrijp maken van het terrein zijn geen bodemsporen zichtbaar die van enige archeologische betekenis zouden kunnen zijn, er zijn helemaal geen bodemsporen zichtbaar,

Een uitgebreide veldprospectie op het bouwrijp gemaakte terrein leverde geen enkele archeologische indicator op.

Advies: Via dit programma van maatregelen adviseren we derhalve het projectgebied vrij te stellen van verder archeologisch onderzoek en om bij een herziening van de Gebieden geen Archeologiekaart het projectgebied daarin op te nemen als GGA-zone.

6. Lijst van de afbeeldingen

Coverfoto: luchtfoto opname winter 2018 © geopunt.be

Fig. 1: Bounding Box

Fig. 2: Kadastraal uittreksel 13/12/2018

Fig. 3: Inplantingsplan nieuwbouw en buitenaanleg zoals aangereikt © d&a-architecten